

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Ἡ ἀγάπη εἰς τὸν κόσμον

Ἀπ' ὧς ἐκτίσθη ὁ οὐρανὸς
καὶ θεμελιώθη ὁ κόσμος
τότες ἐκαταπιάστηκε
ἀγάπη εἰς τὸν κόσμον
5 κα' ἀγάπησε ὁ νιὸς τῆ νιᾶ
κα' ἀγούρος τὴν κοπέλλα.

190

Ἀμυγδαλιά.

Πῶς πιάνετ' ἡ ἀγάπη.

Θὰ πάρω κάμπους καὶ βουνά, τ' ἄγρια νὰ ρωτήσω,
θέλω νὰ πάγω στὴν Ἀραπιά νὰ βρῶ ἔν' Ἀραπάκι
νὰ τὸ ρωτήσω νὰ μὲ πῇ πῶς πιάνετ' ἡ ἀγάπη.
Ἀπὸ τὰ μάτια πιάνεται στὰ χεῖλη κατεβαίνει
5 κα' ἀπὸ τὰ χεῖλη στὴν καρδιά ριζώνει καὶ δὲ βγαίνει

189 ΕΣΠΕΡΙΟΝ ΣΤΕΦΑΝΟΥ
ΘΕΟΠΛΩΤ. 1899
r. 68-
182

Σηλυβρία

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

Θέλω νά πάγω στην Φραγκιά νά πάρ' ένα Φραγκάκι,
νά κάθουμαι νά τὸ ρωτῶ πῶς πιάνει' ἡ ἀγάπη.
Ἀπὸ τὰ μάτια πιάνεται στὰ χεῖλη κατεβαίνει
κι' ἀπὸ τὰ χεῖλη στὴν καρδιά ριζώνει καὶ δὲ βγαίνει.

Τρία μῆλα τὴν ἔστειλε
μέσ' στὸ χρυσὸ μαντήλι,
ἔκατσε καὶ ἔφαγε τὰ δυὸ
καὶ ἔπαιζε μὲ τὸνα
5 καὶ μίλησε τῆς μάννας της
κ' εἶπε καὶ τοῦ κυροῦ της.
Μάννα, τὰ μῆλα ἀπ' τὴν μηλιά,
δὲν ἦταν μαγεμένα,
οὔτε τὸν νιὸ ποὺ ἀγαπῶ
10 δὲν εἶναι παρακάτω
Ἡ μάννα της κ' ὁ κύρης της
βασιλικά περνοῦσαν,
τὸ γένος, τὸ προσγένος της
εἰς ἐβασίλειο ¹⁾ τρέχει.

Κάτω στὸ γιαλὸ, κάτω στὸ περιγιάλι,
κόρη ἔπλυε τὸ χρυσομάντηλό της
καὶ στὸ ξέπλυμα ἡ κόρ' ἀπεκοιμήθη.
Φύσηξε βοριάς καὶ μιὰ ψιλὴ νοτίτσα
5 κ' ἀνεσήκωσε τῆς κόρης τὴν ποδίτσα
κ' ἀνεφάνηκαν τὰ ἄσπρα της ποδάρια.
Ἐφεξ' ὁ γιαλὸς, λάμπει τὸ περιγιάλι.

Δόμνα μου, κ' ἂν σὲ φίλησα, κανεῖς καὶ δὲ μᾶς εἶδε.
μᾶς εἶδ' ἡ νύχτα κ' ἡ αὐγὴ τ' ἀστρὶ καὶ τὸ φεγγάρι.
Δόμνας ἀχεῖλι φίλησα κ' ἔβαψε τὸ δικό μου
καὶ στὸ μαντήλι τὸ σφούγκισα κ' ἔβαψε τὸ μαντήλι,

1) Λεῖπουν ἀνάμεσα στίχοι. Σημειῶνω ὅτι στὴ Θράκη ἦταν γνωστὸς ὁ Ἑρωτόκριτος, ἀποσπάσματα αὐτοῦ τραγουδοῦσαν τὸ 1850, ὁ πατέρας ἔλεγε ὅ,τι ἄκουσε τὴ θεία του νὰ τραγουδῇ τό,
Δαδὰ μου ὁ τραγουδιστὴς πῶς πλέον δὲν ἐφάνη,
νά τραγουδῇ ὡς πρότερον διὰ νὰ μὲ εὐφράνη.

- 5 σ' έννιά ποτάμια τ'όπλυνα κ' έβαψαν τ'ά ποτάμια,
πήγαν οί πέρδικες νά πιούν νερό κ' έβαψαν τ'ά ποδάρια.

195

Κρυονέρι ¹⁾.

- Δόμνα, Δόμνα μ',
άργαλειός νά τσακιστῇ, τ'ό χτένι σου νά σπάση.
Δόμνας άχεϊλι φίλησα κ' έβαψε τ'ό δικό μου,
σ' έννιά ποτάμια τ'όπλυνα καί βάψαν τ'ά ποτάμια,
5 πήγαν τ'ά περιστέρια νά πιούν νερό καί βάψαν τ'ά ποδάρια.

196

'Ηράκλεια.

Θάλασσα βαρᾶ τ'όν ἄμμο
σ' άγαπῶ μ'ά τ'ι νά κάνω
Θάλασσα βαρᾶ τ'ό κύμα,
σ' άγαπῶ κ' ἄς τ'όχω κρίμα

197

'Αμυδαλιζ.

- Κόρη καί νέος δμίλοῦν ἀπό τ'ό παραθύρι,
ό νέος ζήτησε φιλι κ' ἡ κόρη δαχτυλίδι.
— Μήπως μέ ξέρεις χρυσικό, νά φτιάνω δαχτυλίδια
καί νά χαρίζω δῶ καί κεῖ, γιά μάτια καί γιά φρύδια ;

198

Σηλυβριά.

- Χριστέ μου, πάρε μιὰ νοτιὰ
νά τσακιστοῦνε τ'ά γυαλιά,
νά βγῇ ἡ κόρη νά τήν δγιῶ
νά τήν επάρω νά διαβῶ.
5 Ν' άνέβω σέ ψηλὸ βουνό
νά κάμω μάρμαρο λουτρό,
νᾶχη γουρνίτσες δέκ' όχτώ
καί συντριβάνια έξῆντα δυό,
νά βγάνω καί διαλαλητή,
10 νά διαλαλήσ' καί νά εἴπη :
«Ποιός έχει κόρην έμορφη,
νά τήν έφέρη νά λουστῇ,

1) 'Επαρχίας Βιζύης.

- νά τήν ἐφέρη νά λουστῇ,
 κι' ὀλόχρυσά νά φορεθῇ,
 15 κι' ὀλόχρυσά νά κτενιστῇ,
 χρυσὰ πλεξούδια νά πλεχθῇ
 καί στοῦ γιαλὸ νά κατεβῇ,
 νά βρῇ βάρκα νά διαβῇ
 καράβι γιὰ ν' ἀρμενισθῇ».

199

Τσιφλίκιοι¹⁾

Ἔνα κειρὸ ἤμνα πουλί.
 (Χοροῦ)²⁾

Ἔνα καιρὸ ἤμνα πουλί
 ζητοῦσα νά πετῶ πολὺ,
 πουλί καὶ κελαῖδοῦσα
 καὶ μὲ χαρὰ πετοῦσα.

- 5 Ζητοῦσα νά πετοῦσα
 γλυκὰ νά τραγουδοῦσα
 σὲ ζεύκια καὶ γλεντζέδες
 σὲ κάμπους καὶ μπαχτσέδες.

- Σ' ἓνα ἔμορφο μπαχτσέ
 10 στοχάθηκα ἓνα κοντσέ
 καὶ στοῦ κοντσέ τὴν ρίζα
 πουλάκια τριγυρίζαν.

1) Ἐπαρχίας Δέρκων.—2) Στὰ χωριά κάθε Κυριακὴ ἡ μεγάλη γιορτὴ μαζεύουνταν στὴν πλατεῖα τοῦ χωριοῦ καὶ γίνονταν ὁ χορὸς, ἔπαιζαν τὰ παιχνίδια (α) καὶ χόρευαν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τὰ παλληκάρια καὶ κατόπι οἱ κοπέλλες. Τὸ χέρι τῆς πρώτης ποῦ ἔνωσε τὸ χορὸ τὸ βαστοῦσε ἓνας ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς τῆς, ἀδελφὸς ἢ ἐξάδελφος γιὰ νὰ μὴ τὸ πιάσῃ ξένος.

Ἐνῶ χόρευαν, ἓνας χορευτὴς ἢ ἓνας ἀπ' αὐτοὺς ποὺ συργιάνιζε ἔδινε φιλοδώρημα στοῦ παιχιδιότορα, αὐτὸ λέγονταν πάσο β).

Στὸ Κεσσάνι ὁ μουζικάντης κρατῶντας ἀψηλὰ τὸ χέρι μὲ τὸ πάσο φώναζε:

Τζάμπα ἀπὸ τὸν θεὸ σ' τὸν Νικόλα ἢ τὸν Μενέλαο.

Οἱ χοροὶ ἦτανε ὁ συρτός, τὸ χασάπικο, ὁ σταυρωτός μὲ τὰ χέρια ἔμπρὸς σταυρωτὰ βαστοῦσε ὁ ἓνας τὸν ἄλλον καὶ τὸ καρὰ καρντιρίμι, αὐτὸ ἦτανε χορὸς δύσκολος καὶ ἤθελε τέχνη.

Στὸ χορὸ ἔβλεπε ὁ νέος τὴ νέα, κεῖ συμπαθοῦσε ὁ ἓνας τὸν ἄλλον καὶ γίνονταν οἱ προξενιεῖς.

α) Τὰ μουσικὰ ὄργανα τὰ ἔλεγαν λαλήματα καὶ βολιά, ἦσαν ἡ φλογέρα, ἡ λύρα, τὸ λαοῦτο, τὸ βιολί, ὁ ζουρνάς ἢ κάρντα, τὸ νταβούλι, τὸ τέφι, τὸ κλαρίνο, τὰ ζίλια, —β) Μουσικός.

- Κ' ένα πουλί, πουλί ξανθό,
δεκάξη, δέκα 'φτά χρονώ,
15 ένα χρυσό κανάρι
τόν νοῦ μουθὰ μὲ πάρει.

- Πάν' στὰ χρυσά του τὰ φτερά
ὁ ἔρωτας χτίζει φωλιά,
τ' ἀπλώνει, τὰ μαζώνει,
20 τὴν καρδιά μου θανατώνει.

“Όταν τὰ σκώσει ἀψηλά
θέλει μὲ σφάξει τὴν καρδιά
κι' ὅταν τὰ χαμηλώσει
θέλει μὲ θανατώσει.

- 25 Πρῶτα ξυπνοῦσα τὸ πρωῒ
χωρίς καμιά συλλογή,
τώρα μὲ ἄχ' πλαγιάζω
ξυπνῶ καὶ ἀναστενάζω-

200

Σηλυβριά.

Ἡ Χαμομηλιά (συρτός)

- Θαμάζουμε τὸ κρύο νερὸ ἀπ' ὅπου κατεβαίνει.
ἀπὸ γκρεμνοῦς γκρεμνίζεται σὲ περιβόλι μπαίνει.
Ποτίζει δάφνες καὶ μηλιές, μηλιές καὶ κυδωνίτσες
καὶ κόκκινες τριανταφυλιές μαζίτσα μὲ τίς ἄσπρες,
5 οἱ κόκκινες μοσχοβολοῦν κ' οἱ ἄσπρες λουλουδίζουν
καὶ μιὰ μηλιά χαμομηλιά στέκεται πικραμένη.
Ἄλλη μηλιά τὴν ἔρωτεῖ ἀπ' ἄλλο περιβόλι.
«Μηλιά μ', τὰ μῆλα σὲ βαροῦν, μηλιά μ, καρπὸς σὲ λείπει;»
—Μηδὲ τὰ μῆλα μὲ βαροῦν, μηδὲ καρπὸς μὲ λείπει,
10 ἄγουρος καὶ κόρη ξανθὴ στὴ ρίζα μου ἀμώναν 1)
ἀμώνανε καὶ λέγανε ποτὲ μὴ χωρισθοῦνε,
καὶ τώρα ποὺ χωρίζονται στέκουμαι πικραμένη.

201

Ἡράκλεια.

Καῖκι μ' καϊκάκι μ', ποῦ πᾶς δίχως ἀγέρα ;

1) Ὁρκίζονταν.

— Πάγω στην Πόλη για χαρτί, στην Έδιρνέ για πένα,
νά γράψω τὰ φρυδούδια σου τ' ἀγγελοκαμωμένα

202

Σηλυβριά.

Ἐγὼ εἶμαι ἐνοῦ ψαρᾶ παιδί (συρτός).

- Ἐγὼ εἶμαι ἐνοῦ ψαρᾶ παιδί,
ποῦ μ' ἀγαπούσανε πολὺ
καὶ τοῦ ψαρᾶ τ' ἀγγόνι
ποῦ μὲ ἀγαποῦσαν ὅλοι.
- 5 Πέρνω τὸ πλεγματάκι μου,
καὺμὸ πῶχ' τ' ἀχειλάκι μου
καὶ πάγω νὰ ψαρέψω,
μαῦρα μάτια νὰ διαλέξω.
Ρίχνω τὸ πλεγματάκι μου,
- 10 καὺμὸ πῶχ' τ' ἀχειλάκι μου
καὶ βγάζω ἕνα ψαράκι
καὶ στὴν τύχη μου λαβράκι,
κ' ἔσχισα τὴν κοιλίτσα του,
καὺμὸ πῶχ' ἢ καρδίτσα του
- 15 καὶ βγάζω τρεις σαρδέλες
τρεις Πιβατιανές κοπέλλες.
Ἡ μιὰ ἦταν ἀπ' τὸν Γαλατᾶ,
βαστᾶ τὸν νοῦ της δυνατὰ
κ' ἡ ἄλλ' ἀπ' τὸ Νιχώρι
- 10 τοῦ παπᾶ Γιωργάκ' ἡ κόρη.
Ἡ τρίτη ἢ μικρότερη,
ἀπ' ὅλες ἐμορφώτερη
ἦταν ἀπὸ τὴν Πόλη,
ποῦ τὴν ἀγαποῦνε ὅλοι
- 20 καὶ τὴν ἀγάπησα καὶ γώ
μὰ νὰ τὴν πάρω δὲν μπορῶ,
τὸ σπίτι της δὲν ξέρω
ποῦ νὰ πάγω, νὰ τὴν εὔρω.
Πῆρα τὸ δρόμο τὸ δρομί,
- 25 καρυοφαλιά μου φουντουτή,
ὠργὸ τὸ μονοπάτι,
βάσανα πῶχ' ἢ ἀγάπη.
Τὸ μονοπάτι μ' ἔβγαλε
στὴν κόρη ποῦ μὲ τρέλλανε,

- 30 σῆς Ἀγαπῶς τὴν πόρτα
 σὰν νὰ πάγαινα καὶ πρῶτα,
 καὶ στὶς γειτόνισες ρωτῶ,
 ποῦ εἶν' ἡ κόρη π' ἀγαπῶ·;
 — Ἐπάνω εἶναι καὶ κοιμᾶται
 35 γιὰ τὰ σένα συλλογᾶται.

203

Βασιλικὸ ψιλόλουνο θὰ κόψ' ἓνα δεμάτι
 νὰ στείλω στὴν ἀγάπη μου νὰ στρώνη νὰ κοιμᾶται,
 νὰ τὴν βαρῇ ἡ μυρωδιὰ καὶ μένα νὰ θυμᾶται.

204

Καστανιές.

Γιὰ ἔβγα ἥλιε, γιὰ νὰ βγῶ, γιὰ λάμψε γιὰ νὰ λάμψω,
 ἐσὺ μαραίνεις λούλουδα, μαραίνεις χορταράκια
 καὶ γὼ μαραίνω νιούτσικους μαραίνω παλληκαράκια.

205

Καστανιές.**(Κούνιας)¹⁾**

- Ξημέρωσ' ἡ Ἀνατολὴ
 κ' ἔλαμψε ἡ Δύση,
 πὰν' τὰ πουλάκια στὴ βοσκὴ
 κ' οἱ ἔμορφες στὴ βρύση.
 5 Ἐπῆρα τὰ σκυλάκια μου
 πάγω νὰ κυνηγήσω.
 Βρίσκω τὴν κόρη πῶπλυνε
 σὲ κρουσταλένια βρύση.
 «Καλὴ μέρα σου λυγερή.»
 10 — Καλῶς τὸν κυνηγάρη,
 δέσε τὰ σκυλάκια σου
 σὲ λεμονιάς κλωνάρι.
 — Ἐμένα τὰ σκυλάκια μου,
 λαγούς, πέρδικες πιάνουν
 15 καὶ σὰν ἐσένα λυγερὴ
 ποτὲ δὲ σὲ δαγκάνουν.
 Τὴ ρίχνει τὸ μαντήλι του,
 διὰ νὰ τοῦ τὸ πλύνη

1) Ἡ κούνια τὰ περασμένα χρόνια ἦταν ἡ ἀγαπημένη διασκέδαση τῶν κοριτσιῶν.

- καὶ κείν' ἀπ' τὸ φόβο της
 20 ὀπίσω τοῦ τὸ δίνει.
 — Πάρε ξένη μ' τὸ μαντήλι σου
 δὲν εἶν' γιὰ νὰ τὸ πλύνω,
 γιὰτ' εἶμ' ἀργὰ καὶ παρ' ἀργὰ
 καὶ βιάζομαι νὰ φύγω.
 25 — Ἄν εἶν' ἀργὰ καὶ παρ' ἀργὰ
 ἔλα στὴν κάμαρά μου
 νὰ δῆς παιχνίδια κι' ὄργανα
 ποῦ παίζουν τὰ σκυλιά μου.
 Κ' ἡ μάννα της τὴ κύτταζε
 30 πὸ πάν' τὸ παραθύρι.
 «Ποιὸς εἶν' αὐτὸς ὁ ἄθλιος
 ποῦ θέλ' νὰ σὲ γελάσῃ;
 ἔχεις ἀδελφία δώδεκα
 καὶ εἶναι λεοντάρια».
 — Κι' ἂν εἶν' τ' ἀδελφία σ' δώδεκα
 καὶ εἶν' καὶ λεοντάρια
 κι' ἂν ἔχεις ἀδελφία δώδεκα
 καὶ εἶν' καὶ γενιτσάρια
 ὅλα θὰ τὰ πολέμαγα
 40 νὰ σ' ἔπερνα γυναῖκα.
 Καὶ κείνη ἀποκρίθηκε,
 καὶ σὺ ἂν ἔχεις ἀδελφία δώδεκα
 καὶ εἶν' καὶ παλληκάρια
 ὅλα θὰ τὰ πολέμαγα
 45 νὰ σ' ἔπερνα γιὰ ἄντρα

Μ' ἀγάπησες πουλί μου, πὸ δώδεκα χρονῶ,
 πάρε με, νὰ σὲ πάρω νὰ φύγουμε πὸ δῶ.

— Ἄν θέλεις γιὰ νὰ φύγουμε, τὸν μπόγο ²⁾ σ' πάρε πρῶτα,
 δὲν εἶναι πιά νὰ ξαναδῆς τῆς μάννας σου τὴν πόρτα.

1) Ἐπαρχίας Δέρκων.—2) Τὰ ροῦχά σου. Ἄλλοτε ἀντὶ τοσάντας μεταχει-
 ρίζονταν τὸν μπόγο ἦταν ἀπὸ ὕφασμα, τετράγωνος καὶ συνήθως φοδραρι-
 σμένος, κεῖ μέσα ἐβάζαν τὰ ροῦχα.

207

Σηλυβριά.

Τὰ χείλια σ' εἶναι τζίτζιφο
 τὸ μάγουλό σου μῆλο,
 τ' ἀστήθι σου παράδεισο
 καὶ τὸ κορμί σου κρίνο.
 5 Ἄς ἔτρωγα τὸ τζίτζιφο
 νὰ δάγκανα τὸ μῆλο
 κι' ἄς ἔπιανα τὸν παράδεισο
 κι' ἄς ἄγκιζα τὸν κρίνο.

208

Φανάρι.

Βαρέθηκα καλὲ μάννα
 μαντήλια νὰ κεντῶ
 καὶ θὰ τὰ παρατήσω
 νὰ πὰ νὰ παντρευτῶ.
 5—Καρτέρεψε μωρὴ κόρη μ',
 ἀκόμα μιὰ χρονιά
 νὰ πὰ νὰ σε παντρεύω
 στῆς Πόλης τὰ νησιά.

209

(Συρτός).

Σηλυβριά.

Στὴ πηχτὴ τὴ γειτονίτσα,
 ποὺ χορεύαν τὰ κορίτσια,
 ποὺ χορεύαν καὶ πηδοῦσαν
 καὶ τίς μέσες τους λυγοῦσαν
 5 ἄγουρος ἀπελογήθη.
 «Σιγανὰ χόρεψε κόρη,
 μὴ λερώσουν τὰ λινά σου
 καὶ τὰ λινομέταξά σου»
 —Τὶ σὲ κόφτει μπρὲ μαργιόλε
 10 κι' ἂν λερώσουν τὰ λινά μου
 κι' ἂν λερώσουν τὰ λινά μου
 καὶ τὰ λινομέταξά μου ;
 —Ἀχ, μὲ κόφτει καὶ στὸ λέγω,
 νὰ χηρέψης νὰ σὲ πάρω.
 15—Κάλλιο νὰ σὲ φάγει τὸ φίδι
 πάρει καὶ τὸν λόγο ποῦπες.
 —Ἀς μὲ φάγει ἐμὲ τὸ φίδι

ν' ἀκουσθῇ στὸν κόσμον ὅλον,
 πῶς γι' ἀγάπη γένκε φίδι,
 20 δάγκασε τὴ νιά στ' ἀχειλὶ
 καὶ τὸ νιὸ στὸ ματοφρύδι.

210

Μπαξέ-κιοϊ⁽¹⁾.

(Συρτός).

“Ὅλα τὰ κάστρα γύρισα καὶ ὅλα τὰ νησιά,
 τὰ μάτια μου δὲν εἶδανε τέτοια κορσσιά.
 Νᾶχη στὰ χεῖλῃ μέλι, στὸ μάγουλο ἑλιά
 κι' ἀνάμεσα στὸ στήθος μιὰ πορτοκαλιά,
 5 νὰ κάνῃ πορτοκάλια καὶ νᾶν πολὺ γλυκά.

211

Μέτρες.

Δυὸ νέες μ' ἀγαποῦνε
 καὶ τίς ἀγαπῶ καὶ γώ,
 ποιά νὰ πάρω, ποιά ν' ἀφίσω,
 ἀπ' τίς δυό, ἀπορῶ.
 5—Ἐπαρε τὴν γαλανοῦλα
 ποῦναι ἄσπρη καὶ παχειά,
 νὰ τὴν ἔχῃς τὸν χειμῶνά,
 ποῦν' τὰ χιθνια τὰ πολλὰ,
 πάρε καὶ τὴν μαυρομάτα,
 10 ποῦναι ἄσπρη καὶ λιγνή,
 νὰ τὴν ἔχῃς τὸ καλοκαίρι
 ποῦν' ἡ ζέστα ἢ πολλή.

212

Δημοκράνεια²⁾.

Ἐπὶ ξένο τόπο (τοῦ χοροῦ)

Ἐπὶ ξένο τόπο
 κι' ἀπὸ μακρυνὸ
 κοριτσάκι μᾶς ἦλθε
 δώδεκα χρονῶ.

1) Ἐπαρχίας Δέρκων. — 2) Μικρὸ παράλιο χωριὸ τῆς ἐπαρχίας Μετρῶν
 καὶ Ἀθύρων ἐπὶ τῆς Προποντίδος. Στὴν Ἑλληνικὴ κατοχὴ 1920—1922 ἦταν τὸ
 πρὸς τὴν Πόλιν πλησιέστερο χωριὸ τῆς τότε Ἑλληνικῆς Θράκης.

- 5 Μὲ τίς μαργιολιές μου
τὸ μαργέλεψα
καὶ στὰ γόνατά μου
τὸ ἐκάθισα
Πιάνω ξεκουμπώνω
10 τ' ἀργυρᾶ κουμπιά
βλέπω τίς ἐλίτσες
πῶχει στὰ λαιμά.
—Δὲ μὲ τίς δανειζεῖς
15 δὲ μὲ τίς πουλεῖς
μόνε μὲ τίς δείχνεις
καὶ μὲ τυραννεῖς;
—Δὲ σέ τίς δανεῖζω
δὲ σέ τίς πουλῶ
20 μόνε σὲ τίς δείχνω
καὶ σὲ τυραννῶ.

213

Καστανιές.

Καῖκι, καῖκάκι, ποῦ πᾶς γιαλό, γιαλό;
ἂν εἶσαι γιὰ τὴν Πόλιν στάσου ναλθῶ καὶ γώ.
—Δὲν εἶμαι γιὰ τὴν Πόλιν, μόν' εἴμ' γιὰ τὸ νησί,
πῶχ' ἔμορφα κορίτσια καὶ τὸ γλυκὸ κρασί.

214

- Μιὰ περδικοῦλα κυνηγῶ
καὶ νὰ τὴν πιάσω δὲν μπορῶ.
Παιδιά μου, σὰν τὴν πιάσετε
φτερό μὴν τῆς χαλάσετε,
5 γιὰτὶ τὴν ἔχω γιὰ κλουβὶ
τὴν πέρδικα τὴν πλουμιστή.

215

- Τὸ φεγγαράκι βγαίνει,
ἢ αὐγὴ προσμένει,
καὶ γὼ ἀγρυπνῶ
καὶ γὼ ἀγρυπνῶ,
5 ἀγρυπνῶ ἀπ' τὸν πόνο
κ' ἄλλημιὰ ἀπὸ τὸν φθόνο.

216

Χορευτικό**Ἡράκλεια.**

Σ' ἓνα ὁμορφο μπαχτσέ
 στοχάσθηκα ἓνα κοντσέ
 καὶ στοῦ κοντσέ τὴ ρίζα
 ἓνα πουλάκι τρωγυρίζα.
 5 Εἶχε τὴν χωρίστρα γίσ' 1)
 ποιός νά μὴ λιγοθυμίς',
 τὸ μέτωπό του πλατὺ
 ἄσπρο ἦταν σὰν χαρτί.
 Τὰ φρύδια του βαμμένα
 10 σὰν γαϊτάνια καμωμένα
 καὶ τὰ μάτια του ἀγγέλοι
 δαιμονίζει τὶς μαργέλοι.
 Εἶχε μύτη κοντυλένια,
 μάγουλα τριανταφυλένια
 15 καὶ τὰ δυό του ἀχειλάκια
 ὁμιλοῦσαν σὰν πουλάκια.
 Τὰ δόντια του ψιλὰ
 μαργαριτάργια καθαρὰ,
 τὸ πηγούνι του σὰν μῆλο,
 23 στράφτει λάμπει σὰν τὸν ἥλιο,
 Τὸ στήθος του χαρτί,
 τευτέρι τοῦ παραματευτή,
 καὶ τὰ χεροκάλαμα
 ὅλο ἀσῆμ' καὶ μάλαμα.
 25 ὅποιος δεῖ καὶ τ' ἀναγνώσει.
 μὲ τὴν περισσὴ του γνώση
 κι' ὅποιος θὰ τὸ ξερκεπάσει,
 πῶς τὸν νοῦ του δὲν θὰ χάσει;

217

Κονομεῖο 2).

Ἐγὼ γιὰ τὴν ἀγάπη σου καὶ γιὰ τὴν ὁμορφιά σου,
 θεὲ νὰ βαπτίσ' ἓνα παιδί νὰ βγάλω τ' ὄνομά σου.
 Καὶ τὸ παιδί ἐβάπτισα, ἔβγαλα τ' ὄνομά σου,
 οὔτε στὸ μπόϊ 3) σ' ἔμοιαξε οὔτε στὴν ὁμορφιά σου.

1) Ἰοία. — 2) Ἐπαρχίας Σηλυβρίας. — 3) Λ. Τ. Ἀνάστημα.

218

Ἡράκλεια.

Σαρά μωρέ, σαρά,
 σαράντα πέντε Κυριακές,
 σαράντα πέντε Κυριακιές
 κ' ἐξήντα δυὸ Δευτέρες,
 5 δὲν εἶδα τὸ πουλάκι μου,
 τὴν ἀγαπητικὴ μου,

καὶ χθὲς τὴν εἶδα στὸ χορὸ
 καὶ στὸ χορὸ χορεύει

219

Φανάρι.

Μέσ' τὴν καρδιά μου φύτεψες γαρουφαλιά μὲ κλῶνοι,
 ὅλοι πέρνουν τὸν καρπὸ καὶ γὼ τραβῶ τὶς πόνοι,
 καὶ τώρα ἀποφάσισα νὰ τὴν ἐξερριζώσω,
 νὰ τὴν ἐβγάλ' ἀπ' τὴν καρδιά μ' ἐκ' ἄλλοῦ νὰ τὴν ἐδόσω
 5 Καὶ πάλι συλλογίσθηκα, βαθειά 'ναι φυτεμένη,
 στὰ σπλάχνα τῆς καρδίτσας μου εἶναι περιπλεγμένη.

220

Φανάρι.

Γαρουφαλιά μου πράσινη, πότε θὰ κοκκινίσεις,
 ν' ἀνοίξης τὰ γαρύφαλά σ' τὸν κόσμον νὰ γεμίσης;
 νὰ πάρουν ὅλα τὰ παιδιὰ, ὅλα τὰ συβασμένα¹⁾,
 νὰ πάρ' καὶ ἡ ἀγάπη μου ποῦ εἶν' ἀπὸ τὰ ξένα.

221

Ἡ ξανθομαλοῦσα Ἀνθημιὰ**Καστανιές.**

Ξένε, ποῦ τὴν ἤρρες αὐτὴν τὴν νιά,
 τὴν ξανθομαλοῦσα τὴν Ἀνθημιὰ;
 —Μέσ' τὴν Πόλὴ τήνε ἤρρα, μέσα στὰ νησιά,
 πὸ τὸν μαχαλά της πέρασα,
 5 στὸ παράθυρο τὴν ἔλαχα,
 τὰ βασιλικά της πότιζε,
 καὶ τὶς σαμπογιές²⁾ δρόσιζε,
 τὰ ξανθιά μαλλιά της κτένιζε,

1) Ἀρραβωνιασμένη. — 2) Βιόλες.

καὶ τὴν μαντζουράνα δρόσιζε

222

Κρυονέρι.

Θάλασσα, ποῦ ὄλα τὰ νερά καὶ τὰ ποτάμια πίνεις,
πιέ μου καὶ τὰ δάκρυα πλατύτερη νὰ γίνης
κι' ὅταν δεῖς νὰ κατεβῇ, καμιά φορά ἡ κερά μου,
εἶπέ της πῶς ἐπλάτυνες ἀπὸ τὰ δάκρυά μου.

223

Σκοπός.

Ἐγὼ ἔμαι κεῖνο τὸ πουλί,
τὸ καναρί φτέρᾶτο,
μὲ χάριτες ἕνα φιλι
καὶ μ' εἶπες τὸ Σαββάτο.
5 Καὶ τὸ Σαββάτο πέρασε
κ' ἡ Κυριακή κοντεύει
κι' ἀκόμα τὸ χεῖλακι μου
φιλι θὰ σὲ γυρεύει.

224

Γιαλοῖ ¹⁾.

Στῆς γαρουφαλιάς τὸ φύλλο
γράφω γράμμα νὰ σὲ στείλω
γράφω γράμμα μὲ μελάνη
καὶ θαλασσινὸ νερό
5 στὰ δυό μου μάτια νὰ τὸ πᾶτε,
στὴν ἀγάπη π' ἀγαπῶ.

225

Πλάγια ²⁾.

1 Ἔλα βαρκοῦλα μ', πάρε με
καὶ στὴν ἀγάπη μ' πᾶνε με,
νὰ πᾶν' νὰ δοῦν τὰ μάτια μου
πῶς τὰ περνάει ἡ ἀγάπη μου,
5 μὴ τύχει ἄλλοῦ κι' ἀγάπησε
καὶ μένα μὲ παράτησε.

1) Ἐπαρχίας Σηλυβρίας.—2) Ἐπαρχίας Μετρῶν.

226

Σηλυβριά.

'Από ξένο τόπο κι' από μακρυνό
 ἦλθ' ἓνα κορίτσι φῶς μου δώδεκα χρονῶ,
 χήρα πάγει στή μάννα του
 τὰ στεφάνια στήν ποδιά του
 5 καί κλαίγει τὸν ἄντρα του.
 "Ἐλα κόρη μ', καί μὴ κλαίγεις.
 εἶσαι νέα καί ὠραῖα
 καί ξανὰ παντρεύεσαι.
 γιές τὴν μάννα μ' τὴν Ἑβραῖσα
 10 ποὺ μὲ λέγει νὰ παντρευτῶ,
 δὲ μὲ λέγει νὰ βάλω μαῦρα
 καί νὰ μαυροφορεθῶ.

227

Φανάρι.

Λεβεντάδες κάθανε
 κ' οἱ σκαφτάδες σκάφτανε
 κι' ὅσο χῶμα βγάλανε
 στή μηλιά τὸ βάλανε.
 5 Νὰ μηλιά τὸ χῶμα,
 νὰ ὀγιῶ μηλιά τ' ἄνθια σου
 καί τίς κοκκινάδες σου
 Νὰ κάμω φορεσιά,
 νὰ τὰ βάλω μιὰ γιορτή,
 10 μιὰ γιορτή, μιὰ Κυριακή,
 νὰ κατέβω στὸ γισλό,
 νὰ παλαίψω μ' ἓνα νιό
 μὲ τῆς χήρας τὸν ἰό.

228

Ἀμυδαλιά.

Τὸ ραφτόπουλο κ' ἡ βασιλοπούλα

"Ἐνα μικρὸ ραφτόπουλο ράφτει καί τραγουδαί
 βασιλοπούλα τῷ βλεπε ἀπ' ἓνα ψηλὸ παλάτι.
 «Ἐσὺ ράφτεις καί τραγουδᾷς καί μένα δὲν ἐβλέπεις
 καί γὼ θὰ πῶ τὸν μάστορη σ', ροῦχα νὰ μὴ σὲ κάνει.»
 5—Ἐσὺ θὰ πεῖς τὸν μάστορη μ', ροῦχα νὰ μὴ μὲ κάνη

καὶ γὼ θὰ πῶ τὸν βασιλὲ πῶς σ' ἔχω φιλημένη.
 —Μὴ μὲ μιλεῖς ραφτόπουλο καὶ γὼ σὲ χωρατεύω,
 θὰ γίνω γῆς νὰ μὲ πατῆς, γεφύρι νὰ περνάης,
 θὰ γίνω ἕνας γκιούλ μπαχτσές ¹⁾ νὰ μὲ μοσχοβολάης.

229

Τὸ ξεμολόγημα**Τσόρλου.**

Σαράντα μέρες μελετῶ,
 νὰ πάγω στὸν πνευματικό.
 Παγαίνω μιὰ, παγαίνω δυό,
 δὲν τὸν εὐρίσκω μοναχό.
 5 Παγαίνω Κυριακὴ πρωτὶ
 καὶ τὸν εὐρίσκω στὸ κελί,
 σκύφτω φιλῶ τὸ χέρι του,
 κάθομαι στὸ μιντέρι του.
 —«Παπὰ μου, ξεμολόγα με,
 10 τὰ κρίματά μ' οὐ γινώσκω με».
 —Τὰ κρίματά σ', εἶναι πολλά,
 μὴ πᾶς νὰ κάνῃς ἀγάπη πιά.
 —"Αν ἀρνισθεῖς τὴν παπασοιά
 τὸν ἄρτο καὶ τὴν λειτουργία
 15 τότε θ' ἀρνισθῶ καὶ γὼ
 τὰ μάθρα μάτια π' ἀγαπῶ.

230

Τζετώ.

Συλλογισμένη σὲ θωρῶ, κάνω νὰ σὲ ρωτήσω,
 ἀγείσαι ἀπὸ τὸν ἔρωτα νὰ σὲ παρηγορήσω.
 —Ποῦ ξέρεις σὺ διαβόλου γιέ, τὴν πίκρα τῆ δικῆ μου,
 ποὺ κόβετε ἡ ὄρεξη μ' καὶ τρέμει τὸ κορμί μου ;

231

Καρκτζάκιοϊ ²⁾**Χορευτικό.**

Φέτο τὸ καλοκαιράκι
 κυνηγοῦς ἕνα πουλάκι,
 κυνηγοῦσα καὶ πλαλοῦσα
 νὰ τὸ φθάσω δὲν μποροῦσα.

1) Λ. Τ. Κῆπος μὲ τριαντάφυλλα.—2) Ἐπαρχίας Τυρολόης καὶ Σιρεντζίου.

- 5 Ἔστησα τὴν ξόβεργά μου,
ἤρτε τὸ πουλί κοντά μου,
κάθισε στὴν ἀγκαλιά μου.
Ἔσκυψα νὰ τὸ φιλήσω
καὶ φλουρί νὰ τὸ χαρίσω.
- 10 Νᾶταν τρόπος νὰ πετάξω,
τὰ οὐράνια νὰ φθάσω
καὶ τὴν θάλασσα ν' ἀδειάσω
Νὰ τὴν κάνω περιβόλι
νὰ περνοδιαβαίνουν ὅλοι.
- 15 Νὰ φυτέψω δεντρολάκια,
λεμονιές πορτοκαλάκια.
Τὴν Δευτέρα τὰ φυτεύω,
καὶ τὴν Τρίτη τὰ κλαδεύω,
τὴν Τετάρτη κάνουν φύλλα
- 20 καὶ τὴν Πέμπτη κάνουν μῆλα,
τὴν Παρασκευή τὸ βράδυ
πάγ' ὁ κλέφτης νὰ τὰ κλέψῃ.
«Κλέφτη μου, μὴ κλέφτς τὰ μῆλα,
μὴ κορφολογᾷς τὰ φύλλα,
μὴ τὰ πέρνεις μὲ τὰ ἄνθη,
ἢ καρδίτσα μ', μέσα βάφει,
μὴ τὰ πέρνεις μὲ τὸ χῶμα
θὰ μὲ ρίξεις μὲς τὸ χῶμα
μὲ τὴν Κοινωνιά ¹⁾ στο στόμα».

232

Φανέρι.

- Φέτο τὸ καλοκαιράκι
κυνηγοῦς ἓνα πουλάκι,
κυνηγοῦσα καὶ πλαλοῦσα
νὰ τὸ φθάσω δὲν μποροῦσα.
- 5 Τῶφθασα σ' ἓνα δεντράκι
πάνω σὲ χρυσὸ κλωνάκι,
ἔκαμα καὶ νὰ τὸ πιάσω
καὶ τὸν οὐρανὸ νὰ φτάσω,
ἄγγελο νὰ κατεβάσω
- 10 καὶ τὴ θάλασσα ν' ἀδειάσω.
Νὰ τὴν κάνω περιβόλι
νὰ περνοδιαβαίνουν ὅλοι,

1) Ἁγία Κοινωνία.

- νά φυτέψω δεντρολάκια
λεμονιές πορτοκαλάκια.
- 15 Τὴν Δευτέρα νά φυτέψω
καὶ τὴν Τρίτη νά κλαδέψω.
Τὴν Τετάρτη κάνει φύλλα
καὶ τὴν Πέμπτη κάνει μῆλα,
τὴν Παρασκευὴ τὸ βράδυ
- 20 πᾶγ' ὁ κλέφτης νά τὰ πάρῃ.
«Κλέφτη μου μὴ κλέφτεις μῆλα,
μὴ κορφολογᾷς τὰ φύλλα,
γιατὶ τᾶχ'ω μετρημένα
στὸ τευτέρι μου γραμμένα.

233

Δελειῶνες.

Δὲν εἰμπορῶ ἀγάπη μου ἐγὼ νά ἡσυχάσω,
ἔχω στενάχωρη καρδιά φοβοῦμαι μὴ σὲ χάσω,
"Ἄν θέλεις ν' ἀγαπιούμαστε κρυφὰ ἀπ' τὶς γειτόνοι,
βάλ'ε μηλιά στὴ πόρτα σου νά κρύβωμαι στὶς κλώνοι.

234

Τοῦ χοροῦ

Σηλυβριά.

- Εἶδες ἓνα πράσινο δεντρί,
καγκελοφρύδα μου μικρὴ
νᾶχ' ἀσημένια φύλλα
μαυρομάτα μαυροφρύδα,
- 5 καὶ πάνω στὴ ριζίτσα του
καὺμὸ πῶχ' ἡ καρδίτσα του,
νᾶχ' ἀσημένια βρύση,
ᾶχ, χρυσό μου κυπαρίσσι.
Πάγω καὶ γὼ νά πιῶ νερό,
- 10 μαῦρα τὰ μάτια π' ἀγαπῶ,
νά πιῶ καὶ νά γεμίσω,
ᾶχ καὶ πίσω νά γυρίσω.
Ἔχασα τὸ μαντήλι μου,
δὲν μὲ λυπᾶστε φίλοι μου,
- 15 τὸ χρυσοκεντημένο.
Κεῖνο, ποὺ τὸ κεντούσανε
καὶ μὲ τὸ τραγουδούσανε,
τρία παρθένα κοράσια,

- σάν τοῦ Μάη τὰ κεράσια.
 20 Ἡ μιά 'ταν ἀπ' τὸν Γαλατὰ
 κρατεῖ τὸ νοῦ της δυνατὰ
 κ' ἡ ἄλλ' ἀπὸ τὴν Αἶνο,
 γιὰ τὴν πέρνω, γιὰ πεθαίνω.
 Ἡ ἄλλ' ἀπὸ τὴν Πόλη
 25 ποὺ τὴν ἀγαποῦσαν ὅλοι,
 καὶ τὴν ἀγάπησα καὶ γώ
 γιὰ νὰ τὴν πάρω δὲ μπορῶ.
 Πέρνω τὸ δρόμο τὸ δρομὶ,
 τρέχουν τὰ μάτια μ', σὰ βροχή,
 30 καὶ τὸ δρομὶ μὲ ἔβγαλε
 στὴς Ἀγχιπῶς τὴν πόρτα
 σάνα πῆγαινα καὶ πρῶτα.
 Βρίσκω τὴν πόρτα σφαλισμένη
 καὶ τὰ κλειδιά παρμένα,
 35 κλαῖτε μάτια μου καυμένα,
 καὶ τίς γειτόνισες ρῶτῶ,
 Ποῦ εἶν' ἡ κόρη π' ἀγαπῶ ;
 — Μέσα εἶναι καὶ κοιμάται,
 ἄχ καὶ σένα δὲ θυμᾶται.

235

Νιχωράκι ¹⁾).**Τὸ Ἀσανιώ.**

- Μιά Κυριακή, βαρειά γιορτή, μιὰ πύσημη ἡμέρα,
 βγαίν' ἡ νιά ἀπ' τὸ λουτρό καὶ ὁ νιὸς ἀπ' τὸν μπερμπέρη
 ἡ νιά νὰ κρίνη ¹⁾ ντρέπεται κι' ὁ νιὸς νὰ κρίν' φοβάται
 κ' ἡ μάννα τῆς τὴν ἐρωτᾷ, κι' ὁ κύρης τῆς τὴν λέγει ;
 5 *Τὶ κάμανε τὸ Ἀσανιώ καὶ κάθεται καὶ κλαίγει ;
 Ἀπόψε εἶδα ὄνειρο πικρὸ φαρμακωμένο.
 εἶδα τὸ πουλάκι μου στὸ αἷμα βουτηγμένο.

236

Σηλυβριά'

Ἡ λεμονιά (τῆς κούνιας).

Σὲ περιβολάκι μπαίνω
 μὲ μυρτιές περιπλεγμένο,
 μὲ μυρτιές καὶ κυπαρίσσια
 νᾶν' τὰ μάτια μου περίσσια,

1) Ἐπαρχίας Δέρκων.

- 5 βλέπω λεμονιά στη μέση
 πού βεργολυγᾷ νά πέση.
 «Λεμονιά, έλέησέ με,
 δυό λεμόνια δάνεισέ με».
- Τᾶχει ἄφέντης μετρημένα,
 10 πέντε πέντε κ' ἕνα, ἕνα,
 στὸ τευτέρι περασμένα
 καὶ στὸν κώντικα γραμμένα.
- Λεμονιά μου συλλογίσου
 πῶς θὰ ἔρτ' καιρὸς θυμήσου,
 15 νά σοῦ πέσουνε τὰ φύλλα,
 νά σοῦ πέση ἡ δροσιά σου
 καὶ νά μαραθῇ ἡ καρδιά σου,
 πῶς με μάρανες καὶ μένα
 ποῦ τρελλαίνουμαι γιὰ σένα.

237

Ἐπιβάτες.

Θέλω νά πεθάνω ψέματα κι' ὁ Χάρος νά κοιμᾶται
 κ' ὕστερις νά σηκωθῶ νά διῶ ποίος με λυπᾶται.
 «Βλέπω τὴν μάννα στὸ χορὸ, τὴν ἀδελφή στὴν κούνια,
 βλέπω καὶ τὴν ἀγάπη μου στὰ μαύρα φορεμένη».

238

Ἄρμενοχώρι 1).

Ἡ Ροδάνθη

- Τὰ ἐμάθατε τὰ νέα ;
 στὸν ἐπάνω μαχαλά
 ἡ Ροδάνθη φαρμακώθη
 καὶ δὲν ἔχει σωτηριά,
 5 τῆς μητέρας της τὸ χέρι
 τὸ βαστᾷ σφικτά.
 "Αχ, μητέρα μ',
 δὲν θὰ ζήσω πιά,
 φέρτε με τὸν ἐραστὴ μου,
 10 νά τὸν γλυκοασπασθῶ
 νά τὸν γλυκοομιλήσω
 κι' ἀπ' αὐτὸν θὰ χωρισθῶ.

1) Ἐπαρχίας Δέρκων.

- "Αχ, μητέρα μ'. γώ πεθαίνω
 στόλισε τὸν τάφο μου,
 15 μὲ ὠραῖα λουλουδάκια
 κ' ἓνα τριαντάφυλλο,
 βάλε μαρμαρένια πλάκα
 καὶ ἀσῆμ' τὸ χῶμά μου,
 γιὰ νὰ κατοικήσῃ
 20 τὸ ὠραῖο σῶμά μου.

239

Φανάρι.

Ρόδα καὶ τριαντάφυλλα καὶ σεῖς βασιλικοὶ μου,
 πῶς μὲ ἀποκοιμήσατε κ' ἔχασα τὸ πουλί μου;
 καὶ ξύπνησα μὲ τὴν χαρὰ κι' ἀγκάλιασα τὰ ροῦχα
 καὶ ῥώτησα τὸ πάπλωμα, ποῦν ἡ ἀγάπη ποῦχα;

240

Σηλυβριά.

- Καλὴ σπέρα σου, κερά μου,
 τί φυτεύεις στὸν μπαχτσέ;
 — Ρόδα ἄνθια γώ φυτεύω
 καὶ ψιλὸ βασιλικό.
 5 — Μὴ φυτεύεις ρόδα ἄνθια
 καὶ ψιλὸ βασιλικό
 καὶ θὲ ν' ἔλθῃ τ' ἀηδονάκι
 καὶ θὰ φάγῃ τὸν καρπό.
 — Μὴ σὲ μέλει παλληκάρι
 10 ποῦ θὰ φάγῃ τὸν καρπό,
 ἔχω κι' ἄλλο νὰ φυτέψω
 γιὰ ἓνα νιὸ ποῦ ἀγαπῶ.

241

Φανάρι.

'Η μηλιά.

- 1 Μπῆκα νὰ συργιανίσω σὲ ὠραῖο περιβόλι
 ποῦ τὸ ζουλεύουν ὅλοι,
 μὲ δάφνες μὲ μηλιές καὶ μὲ κυπαρίσσια.
 ἦτανε καὶ μιὰ μηλιά στὴ μέσ',
 5 λυγοῦσαν τὰ κλωνάρια τῆς νὰ πέσ'.
 Τὴν γύρεψα ἓνα μῆλο, ἓνα,

καὶ κείν' ἢ σκύλα μ' εἶπε,
 ἄλλος τᾶχει μετρημένα.
 Τὴν γύρεψα ἀπ' τῆς μηλιάς τ' ἄνθη
 10 καὶ κείν' μ' εἶπε δὲν ἔχ' κανένα π' ἄνθη.
 Χαῖρε μηλ'ά μου, χαῖρε,
 χαῖρε τὰ δροσερά σου φύλλα,
 θυμήσου μηλιά που θά γεράσεις,
 θάλλθ' ὁ καιρὸς νὰ κιτρινοφυλλιάσης,
 15 νὰ μαραθοῦν τὰ δροσερά σου φύλλα,
 τότε θά καεῖ ἡ καρδιά σου
 καὶ σὺ μωρὴ σκύλα.

242

Ἐπιβάτες.

1 Στὸν Ἄδη θὰ κατέβω καὶ στὸν Παράδεισο
 τὸν Χάρο ν' ἀνταμώσω δυὸ λόγια νὰ τὸν πῶ,
 «Χάρε μ', χάρισέ με σαῖτες κοφτερές
 νὰ πᾶ νὰ σαῖτέψω δυὸ τρεῖς μελαχρῶνές,
 5 πῶχουν στὸ χεῖλι βάμμα, στὸ μάγουλο ἐλιές
 κι' ἀνάμεσα στὸ στήθος ἔχουν πορτοκαλιές,
 ποὺ φκιάνουν πορτοκάλια τὸν χρόνον δυὸ φορὲς
 τὰ χαίρονται οἱ νέοι κ' οἱ ὁμορφοκοπελλιές.»

243

Ἀσκός ¹⁾).

Μπαίνω σ' ἓνα μπιστανάκι,
 βρίσκω τρία παλληκάρια,
 βρίσκω τρία παλληκάρια,
 μὲ σπαθιά καὶ μὲ χαντζάρια ²⁾
 5 Τὸνα τρώει, τ' ἄλλο πίνει,
 τ' ἄλλο ντύνεται γυναικία,
 κατεβαίν' στὰ κοριτσάκια.
 «Καλὴ μέρα σας κορίτσια».
 — Καλῶς ἦρθε ἡ κερά μας
 10 κ' ἡ караβοκερά μας,
 Βάλτε τῆς σκαμνὶ νὰ κάτση,
 μαξιλάρια ν' ἀκουμπίσση.
 — Μὴ μὲ βάλετε στὴν ὄκρη
 κ' εἶμαι ξένη καὶ φοβοῦμαι,
 15 μόνε βάλτε με στὴ μέση.
 νὰ φιλήσ' ὅποια μ' ἀρέσει,
 πῶχει δαχτυλίδι μέση,

1) Ἐπαρχίας Τυρολόης καὶ Σιρεντζίου.—2) Λ. Τ. Σπαθιά.

πῶχει τὸν λαιμὸ χυτό,
 μαστραπά πελεκητό,
 20 πῶχει τὸ βυζὶ λεμόνι,
 κι' ὅποιος τῷδε παλαβώνει.
 "Ἄς τὸ δγιῶ κι' ἄς παλαβώσω,
 τὸ χεράκι μου ν' ἀπλώσω
 τὴν καρδιά μου νὰ μερώσω.

244

Τζετώ.

Μήνυσε τὸ χελιδόνι νὰ τὸ κάνω μιὰ φωλιά,
 στὸ Βοριᾶ τὰ παραθύρια καὶ στὸ Νότο τὸν ὄντα ¹⁾,
 Στου Βοριᾶ τὰ παραθύρια στρώσέ με νὰ κοιμηθῶ,
 βάλε με καὶ μαξιλάρι ἄσπρο καὶ φερμπλωτὸ
 5 καὶ στήν ἄκρη νάχη μάρκα καὶ στή μέση σὺ καὶ γώ.

245

Κονομειό.

(Συρτό.)

«Χθές ποῦ ἦσαν ἀγάπη μου,
 προχθές ποῦ ἦσαν καλέ μου»;
 — Χθές ἦμαν στὴ μάννα μου,
 προχθές στὴν ἀδελφή μου
 5 κι' ἀπόψε μαυρομάτα μου
 σὲ σένα μουσαφίρης.
 — Καλὸ μωρέ, καλὸ,
 καλῶς ὀρίστε μάτια μου.
 "Ἐχω τὰ ψάρια στὸν ταβά,
 10 καὶ τίς λαγοὶ ψημένοι,
 ἔχω καὶ τὸ γλυκὸ κρασί
 μέσ' τ' ἀργυρὸ ποτήρι.

246

Καστανιές.

Ξύπνα καὶ μὴ κοιμᾶσαι
 χρυσό μου καναρίνι,
 ξέβγα ἀπὸ τὴν κλίνη
 νὰ δῆς πῶς τραγουδῶ.

1) Λ. Τ. Δωμάτιο.

- 5 Σηκώνομ' ὁ καύμενος,
 σὰ παραπονεμένος
 καὶ τ' ἄρματά μου βάζω
 πάγω νὰ κυνηγῶ,
 λαγούς, πέρδικες νᾶβρω,
 10 πουλάκια νὰ σκοτώσω
 καὶ σένα νὰ γλυτώσω
 κορμί μ' ἀγγελικό.
 Καὶ κεῖ ποὺ κυνηγοῦσα
 ψιλὴ βροχὴ μὲ πιάνει
 15 πολὺ μὲ κακοφάνη
 ἐκεῖ ν' ἀνεπαυθῶ,
 καὶ κλίνη νὰ πλαγιάσω,
 δὲν εἰμπορῶ νὰ βρῶ.

247

Φανάρι.

- Τ' αἶ Θοδῶρη τὰ βουνά,
 τὰ πυκνοφυτεμένα,
 μηδὲ πουλὶ τ' ἀνέβαινε,
 μηδὲ τὸ χελιδόνι,
 5 μόν' κόρη ξανθὴ τ' ἀνέβαινε
 πλέκοντα τὸ γαῖτάνι.

248

Ἰάστρο ¹⁾).**Ἡ ψυροπούλα**

- Ψυροπούλα καθισμένη στὴν ἀκρογιαλιά
 νὰ κ' ὁ ναύτης ἀπὸ πέρα καὶ τὴν χαιρετᾷ.
 «Καλὴ μέρα ψυροπούλα, πόσον σ' ἀγαπῶ,
 ὄρφανὴ ὥραία κόρη, ὄρφανὸς καὶ γώ,
 5 ἔλα νὰ γενοῦμε ταῖρι νὰ ταιριάξουμε τὰ δυό,
 νὰ σὲ στήσω μιὰ καλύβα στὴν ἀκρογιαλιά,
 σὺ νὰ πιάνης τὰ ψαράκια, γώ νὰ τὰ πουλῶ.»

249

Φανάρι.

- 1 Σ' ἓνα καράβι τρεῖς καρεκλίτσες,

1) Ἐπαρχίας Σηλυβρίας.

κάθωνται μέσα τρείς κοπελίτσες,
τὴν μιὰ τσιμπούσα, τὴν ἄλλη φιλοῦσα
καὶ τὴν μικρότερη τὴν ἀγαποῦσα.

- 5 "Ολοι μὲ λένε νὰ τὴν ἐπάρω,
νὰ τήνε πάρω ποῦ θὰ τὴν πάγω ;
μέσα στὸ σπῆλαιο θὰ τήνε βάλω.

250

Σηλυβριά.

Πληγὴ κρυφὴ ἔχω στὴν καρδιά.

Πληγὴ κρυφὴ ἔχω στὴν καρδιά, δὲ θέλω νὰ τὴ γιάνω,
θέλω νὰ γίνῃ γάγκραινα μὲ πόνους νὰ πεθάνω.

Τὶ μ' ὠφελεῖ ἡ ἄνοιξη, τὰ δένδρα κι' ἀν' ἀνθίζουν,
τὰ ζωηρὰ ματάκια σου ἀφοῦ δὲν ἀντικρύζουν ;

- 5 "Ολα τὰ δένδρα τὴν αὐγὴ δροσιὰ νὰ γεμισμένα
καὶ μένα τὰ ματάκια μου μὲ δάκρυα βουρκωμένα.
"Ολα τὰ μάτια νὰ στεγνὰ καὶ τὰ δικά μου βρύση,
περιβολάρης τὰ ζητεῖ τὰ δένδρα νὰ ποτίσῃ.

251

Σηλυβριά.

Μηλό μ' κόκκινο.

(Χασάπικο).

- 1 Μηλό μ' κό, μηλό μ' κόκκινο,
μηλό μ' κόκκινο βαμμένο
ἔχε γειά, καὶ γὼ πηγαίνω.

"Οταν γυρίσω καὶ σὲ δῶ

- 5 καὶ δεῖς καὶ σὺ ἔμένα,
μηλό μ' κό, μηλό μ' κόκκινο,
μηλό μ' κόκκινο βαμμένο
ἔχε γειά, καὶ γὼ πηγαίνω.

252

Ἀρμενοχωρί.

Ἡ Παναγιώτα.

«Τί ἔχεις Παναγιώτα καὶ κάθεσαι καὶ κλαῖς
καὶ μένα τὸν πατέρα σ', γιατί δὲν μὲ τὸ λές ;»

- «Τί νὰ σὲ πῶ πατέρα μ', τί νὰ σὲ διηγηθῶ,
ἀπὸ ἀγάπ' δὲν ξεύρεις ἀπὸ καρδιάς καὶ μὸ,

- 5 Δέν εἶναι, δέν εἶναι ξένος, δέν εἶναι μακρυνός,
μόν' εἶναι ἀνεψιός σου, τῆς ἀδελφῆς σου γιός».
Τὴν πιάνει ἀπὸ τὸ χέρι τὴν πάει στὸν ἡλιακό,
τρεῖς μαχαιριές τὴν δίνει εἰς τὸ δεξι πλευρό.
«Ἐλᾶτε κοριτσάκια νὰ τὴν ἀλλάξουτε
10 μαῦρα νὰ τὴν φορέστε καὶ νὰ τὴν κλάψουτε».
Ὅταν τὴν κατέβαζαν ἀπὸ τὴν σκάλα τῆς
μικροὶ μεγάλοι κλαῖνε τὴν ἐμορφάδα τῆς.

253

Λαγοθεῆρες ¹⁾.

"Ἄλφα θέλω ν' ἀρχινίσω.

"Ἄλφα, θέλω ν' ἀρχινίσω
ὥς τ' ὠμέγα νὰ τ' ἀφίσω.

"Ἄλφα, θέλω ν' ἀρχινίσω
ὅλες σας νὰ σᾶς τιμήσω

- 5 "Ἄλφα λέγ' ἡ ἀγγελάδα
ὀρφάνειψ' ἀπὸ μάννα.

"Ἄλφα λέγει τὸ ψαλτήρι
ὀρφανέψ' ἀπὸ κύρη.

Βῆτα, βέβαια σέ λέγω

- 10 πὼς γιὰ σέ θρηνῶ καὶ κλαίω
Γάμμα, γίγνομαι κομμάτια
γιὰ τὰ δυό σου μαῦρα μάτια.
Δέλτα, δέν σέ φανερώνω
τῆς καρδούλας μου τὸν πόνο.

- 15 "Ε, ψηλό μου κυπαρίσσι,
ρίχνεις τὴν δροσιά σὰ βρύση.
Ζῆτα, ζώνουμαι στὰ φίδια
γιὰ τὰ δυό σου μαῦρα φρύδια.

"Ητα, ἡ ζωὴ μ' ἐχάθη

- 20 γιὰ τὰ ἰδικά σου πάθη.
Τά, τὸ ζουρλό μου τὸ κεφάλι
μ' ἔφερε σ' αὐτὸ τὸ χάλι.

254

Λαγοθεῆρες.

Σένα τὰ λέγω τὰ τραγούδια

1) Μικρὸ χωριὸ κοντὰ στὴν Καλλικράτεια τῆς ἐπαρχίας Μετρῶν καὶ Ἀ-
θύρων, λέγονταν καὶ "Ἄγιος Ἀθανάσιος ἀπὸ τὸ ὄνομα τῆς Ἐκκλησίᾱς του.

μαστραπά με τὰ λουλούδια,
σένα τὰ λέγω κι' ἄκου τα
πάρε χαρτί καὶ γράφε τα.

255

Ξάστρο.

Ζαλίζουμαι ζαλίζουμαι
ὅταν σὲ συλλογίζουμαι.
Ζεμπουλάκι μου βαμμένο
κάθε νιὸ ἔχεις πικραμένο.
5 Ζεμπουλάκι μου γαλάζιο
μὲ τρακόσιες δὲν σ' ἀλλάζω.

256

Σηλυβριά.

Ἔρριξα τὴ ξώβεργά μου
ἦλθε τὸ πούλι κοντὰ μου
ἔσκυψα νὰ τὸ φιλήσω
καὶ φλουρί νὰ τὸ χαρίσω.

257

Μάδυτος.

Πολ' ἀκριβὸ ἦταν τὸ χαρτί κ' ἡ κοντυλιά μελάνη
καὶ δὲ μὲ ἔστειλές γραφή, παρηγοριὰ μεγάλη ;
—Γιὰ νὰ τὴν στείλω μ' ἄνθρωπο, φοβοῦμαι μὴ τὴν ἀναγνώσει,
γιὰ νὰ τὴν στείλω μὲ βροχή, φοβοῦμαι μὴ τὴν λυώσει,
5 Κατέβα φέγγαράκι μου, μὲ σένα νὰ τὴν στείλω,
νὰ πᾶς τὰ προσκυνήματα στὸ κόκκινο μου μῆλο.

258

Μαζὺ νὰ ἀποθάνουμε, μαζὺ νὰ βγῇ ἡ ψυχὴ μας
καὶ σ' ἓνα μνημα ἀδειανό, νὰ βάλουν τὸ κορμί μας.
Τότε ὁ κόσμος τί θὰ πεῖ ; Γιὰ δὲς ἀγαπημένα
καὶ ζωντανὰ ἔχαπιούντανε καὶ τώρα ποθαμμένα.

259

Καστανιές.**Ἡ ρίμα τοῦ Μανέτα**

Ὅπου θέλει νὰ μάθη καὶ ν' ἀκούσῃ

τὴ ρίμα τοῦ Μανέτα.
 Εἶχε γυναῖκα ἀπὸ τὸ κάστρο
 κ' ἔλαμπε τὸ κορμάκι της σὰν τὸ ἄστρο,
 5 καὶ τὸν μηνύσανε νὰ πάγῃ στὸ ταξίδι
 καράβι ἀρματωμένο εἶχε γιὰ νὰ φύγῃ.

260

Σηλυβριά.

"Όταν σὲ βλέπω κ' ἔρχεσαι ἀπ' τὸ γιὰλὸ βρεμμένος
 καὶ τὸ μαντήλι στὸ λαιμὸ ἀγγελοκαμωμένος,
 τί κάλλη καὶ τί ἔμορφιά, τί κάλλη καὶ τί μούρη,
 καὶ τί ἀγγελικὸ κορμὶ ποὺ δὲν ἔχει κουσοῦρι.

261

Τὸ παράπονο (στὸ παρακάθι¹⁾).

Γῶεῖμαι ἐκεῖνο τὸ πουλὶ ὁποῦ τὸ λέν' κανάρι
 ποῦν' τὰ φτερά του κίτρινα καὶ ἡ καρδιά του μαύρη,
 Στήνω φωλιά στὴν καλαμιὰ, στῆς καλαμιᾶς τὴ ρίζα,
 δίνουν φωτιά στὴν καλαμιὰ, στῆς καλαμιᾶς τὴ ρίζα.
 5 Μὲ πῆρε τὸ παράπονο κ' ἡ ἐντροπὴ τοῦ κόσμου,
 τὴν πῆρα καὶ τὴν ἔστησα στῆς καρυδιᾶς τὸν κλῶνο,
 πάει ἡ ὀχιά κ' ἡ ὀχενδρά καὶ φάγαν τὰ πουλιά μου.
 Μὲ πῆρε τὸ παράπονο κ' ἡ ἐντροπὴ τοῦ κόσμου.
 Τὴν πῆρα καὶ τὴν ἔστησα πάνω στὸ κυπαρίσσι,
 10 φύσηξε ὁ νότος κι' ὁ βοριάς καὶ πέσαν τὰ πουλιά μου,
 μὲ πῆρε τὸ παράπονο κ' ἡ ἐντροπὴ τοῦ κόσμου.

262

Καστανιές.

"Ελα καλέ μ', βαριά κι' ἀργά,
 ἔλα τὸν μῆνα μιὰ φορά,
 ἔλα τὸ γρηγορώτερο
 νὰ σ' ἀγαπῶ πλειότερο,

263

Καστανιές.**Καθιστικὸ²⁾.**

Θαμάζω τὸ κρῦο νερὸ ὅποτεν κατεβαίνει,
 ἀπὸ γκρεμνὸ γκρεμνίζεται σὲ περιβόλι μπαίνει,

1) Νυχτέρι. Στὸ παρακάθι πήγαιναν σὲ μιὰς γειτόνισσας σπίτι καὶ μὲ τὴν συντροφιά νυχτέρευαν, φώναζαν κι' ὅποιο κορίτσι φιλικὸ τραγουδοῦσε καλὰ. Πολλές φορές ξημερώνουνταν κ' ἡ αὐγὴ τοὺς εὗρισκε στὴ δουλειά. Λανάριζαν, ἔγνεθαν, ξέσερναν τὸ λινάρι. Ἐκαμναν τὸ νῆμα, ἐπλεχαν, ἔρραφταν.—2) Τὰ τραγούδια ποὺ λέγανε στὸ νυχτέρεμα τὰ ἔλεγαν καθιστικά.

ποτίζει δέντρα καὶ κλαδιά, ποτίζει λεμονίτσες,
καὶ ἡ δική μου λεμονιά στὸν ἄμμο φυτρωμένη,
5 χωρὶς νερό ποτίζεται, χωρὶς ἄνθρωπο καρπίζει,
κάμει λεμόνια μάλαμα, τὰ φύλλα σὰν ἄσῃμι,
ὅποιος τὰ κόβει κόβεται, ὅποιος τὰ φάγει πεθαίνει.
Ἐγ' ἄς τὰ κόψω κι' ἄς κοπῶ, ἀγάπη μου θὰ τρελλαθῶ
ἄς τὰ φάγω κι' ἄς πεθάνω κι' ἄλλ' ἀγάπη ἄς μὴ κάνω.

264

Στράντζα.

Τριανταφυλλιά μου κόκκινη, ποῦ νὰ σὲ φυτέψω ;
νὰ σὲ φυτέψω στὸ βουνό ; φοβοῦμαι μὴ παγώσης,
νὰ σὲ φυτέψω στὸ γιαλό ; φοβοῦμαι ἀπ' τὸ κῶμα,
θὰ σὲ φυτέψω σ' ἐκκλησιά, σ' ὁμορφὸ μοναστήρι,
5 ἀνάμεσα σὲ δυὸ μηλιές, σὲ δυὸ νεραντζοποῦλες.

265

Σηλυβριά.

Πέντε μέρες περπάτοῦσα
τὸ γιαλό γιαλό
κι' ἄλλες πέντε, δεκαπέντε,
τὸ βουνό, βουνό.
5 Τὴν ἀγάπη μου γυρεύω,
ποῦ νὰ τὴν εὕρῳ ;
Μέσ' στὸν γκιούλ μπαξέ
τὴν εἶδα καὶ συργιάνιζε,
τὰ βασιλικά της βρέχει
10 καὶ τὰ δρόσιζε.

266

Φανάρι.

Ἡ μάννα σ' εἶν' ἀρχόντισσα καὶ σὺ ἀρχοντοπαίδι,
γὼ εἶμαι φτωχοκόριτσο κ' ἡ μάννα σ' δὲ μὲ θέλει.
Ἄν δὲν μὲ θέλ' ἡ μάννα σου, δὲν θέλω καὶ γὼ σένα.
δὲν θέλω καὶ τὰ λόγια της νὰ ἔχω κάθε μέρα.

267

Ἡράκλεια.

Μὴ μὲ δέρνεις μάννα μὲ τὴ ρόκα σου.

268

Ἡράκλεια.

Μὴ μὲ δέρνεις μάννα μ', μὲ τὴ ρόκα σου
καὶ γὰρ θὰ σὲ τὸν φέρω γαμπρὸ στὴν πόρτα σου,
μὴ μὲ δέρνεις μάννα, στάσου νὰ στὸ πῶ
τρεῖς φορές μὲ φίλησε ὁ νέος π' ἀγαπῶ,
5 μιά φορά στ' ἀμπέλι καὶ δυὸ στὸν ἀργαλειό.
Τρεῖς φορές μὲ φίλησε ὁ νέος π' ἀγαπῶ.

269

Ἐξέχασα τὰ δάκρυα καὶ τοὺς πολλοὺς τοὺς πόνους,
ποὺ εἶχα εἰς τὸ σῶμά μου διὰ σὲ δυὸ χρόνους.
Τώρα ἐλπίζω στὸ ἐξῆς χρυσό μου περιστέρι
μὲ θέλημα Θεοῦ νᾶσαι δικό μου ταῖρι.

270

Καστανιές.

Σὲ κλέφτω ἀπ' τὴν κάμαρὴ σ'
ποὺ καθαρίζεις ρόζι,
ἀγάπα κόρη μου τὸν νιό
ὅπου σὲ τριγυρίζει.
5—Καὶ ποῖός μὲ τριγυρίζει;
—Σὲ τριγυρίζουνε πολλοί,
μὴν ἀγάπας κανένα,
ἂν ἀγαπήσεις ἄλλονε
δὲν θάναί σ' ἔμένα.
10—Καὶ τί 'σαι σύ;
Εἶμαι ψηλός, εἶμαι λιγνός,
εἶμ' ὀρφανοθρεμμένος,
βάνω τὸ φέσι μου στραβά
σάν πολυχαϊδεμένος.

271

Ἡράκλεια.

Μαννέ μ', ἂν ἀρρωστήσω καὶ πέσω στὰ βαρεῖα
οὔτε γιατρὸ νὰ φέρετε, οὔτε καὶ γιατρικά.
Μαννέ μ', κι' ἂν ἀποθάνω, νὰ μὴ κλάψετε,
π' αὐτὴν τὴν γειτονίτσα νὰ μὲ περάσετε,
5 πόχ' ὁμορφα κορίτσια γιὰ νὰ μὲ κλάψουνε
κ' ὁμορφα παλληκάρια γιὰ νὰ μὲ θάψουνε.

272

Τσακῆλι ¹⁾.

- Ἐψὲς εἶδα στ' ὄνειρό μου,
 μαῦρα μάτια στὸ πλευρό μου,
 εἶδα κι' ἀκόμα ἓνα θάμα
 πῶς καθόμασταν ἀντάμα,
 5 ἦρτε κ' ἓνα περιστέρι
 κ' ἔκατσε δεξί μου χέρι.
 Τὰ φτερούδια του γαλάζια,
 τὰ ποδάρια του διαμάντια,
 καὶ τὸ στόμα τ' ἀσημένιο.
 10 Τὰ φτερούδια του ἀνοίγει
 κ' ἐτοιμάζεται νὰ φύγη
 στὰ οὐράνια νὰ πάγη,
 ἄγγελο νὰ κατεβάσῃ
 καὶ τὴν θάλασσα ν' ἀδειάσῃ.
 15 Νὰ τὴν κάμῃ περιβόλι,
 νὰ φυτέψῃ δέντροι, λάκια
 λεμονιές πορτοκαλάκια.
 Τὴν Δευτέρα τὰ φυτεύουν
 καὶ τὴν Τρίτη τὰ κλαδεύουν,
 20 τὴν Τετάρτη κάμουν φύλλα
 καὶ τὴν Πέμπτη κάμουν μῆλα
 καὶ τὴν Πάρασκευὴ τὸ βράδυ
 πᾶγ' ὁ κλέπτης νὰ τὰ πάρῃ.
 «Αἶ, μπρὲ κλέφτη, μὴ τὰ κλέφτης,
 25 τᾶχ' ἀφέντης μετρημένα
 καὶ ψιλὰ λογαριασμένα
 στὸ τευτέρι τᾶχ' γραμμένα».

273

Ραιδεστός

Ἡ Ὀβρηοπεῦλα

- 1 Μιὰ ἐπίσημος ἡμέρα καὶ μιὰ βαρεῖα γιορτὴ,
 βγήκα νὰ σιργιανίσω κατ' στήν ὄβρηακὴ ²⁾,
 ἡῦρα μιὰ Ὀβρηοποῦλα ὅπου λούγονταν
 μὲ ἀσημένιο τάσι περιχύντανε,

1) Ἐπιτοχίας Μετρῶν καὶ Ἀθύρων. — 2) Ἑβραϊκὴ συνοικία.

- 5 μέ φυλντισένιο χτένι χτενιζούντανε.
 —Μωρή όβρηπούλα. —Όρίστε τσελεμπή.
 —Δέν έρχεσαι σ' έμένα νά γίνης Χριστιανή,
 νά λούγεσαι Σαββάτο ν' αλλάζης Κυριακή
 καί νά μεταλαβαίνης Χριστοῦ καί τή Λαμπρή;
 10 Νά πά νά τό πῶ τήν μάννα μ', νά δοῦμε τί θά πεῖ.
 —«Μαννέ μου, Ρωμηός μέ ζήτησε νά γίνω Χριστιανή
 νά λούζουμαι Σαββάτο ν' αλλάζω Κυριακή
 καί νά μεταλαβαίνω Χριστοῦ καί τή Λαμπρή»
 —Καλλίτερα νά σ' έβλεπα σέ τούρκικα μαχαίρια,
 15 παρὰ κορή μου, νά σέ δῶ μέσ' στοῦ Ρωμιοῦ τά χέρια.

274

Σηλυβριά.

- "Ενα Σαββάτο βράδυ, μιὰ Κυριακή πρωνό ¹⁾,
 πήγα νά σιργιανίσω εἰς τήν Έβραιακή.
 Βλέπω μιὰ Έβραιοπούλα ποῦ κάθουνταν μοναχή.
 Ντάμινα, ντίμινο, κάρνο,
 5 μιὰ μπεῖοπούλα.
 "Αν θέλεις νά γίνης Χριστιανή
 νά λούγεσαι Σαββάτο ν' αλλάζης Κυριακή
 καί νά ματαλαβαίνης Χριστοῦ καί τή Λαμπρή.
 Ντάμινα, ντίμινο, κάρνο
 10 μιὰ μπεῖοπούλα.
 Για νά τό πῶ τή μάννα μ', νά δοῦμε τί θά πεῖ.
 —Καλλίτερα κοπέλλα μου στοῦ Τούρκου τό σπαθί,
 παρὲ αὐτό ποῦ εἶπες νά γίνης Χριστιανή.
 Ντάμινα, ντίμινο, κάρνο,
 15 μιὰ μπεῖοπούλα.

275

Φανάρι.

"Ο Χριστόδουλος κι' ή Έβραιοπούλα.

- "Ακούσατε τί γένηκε αὐτήν τήν έβδομάδα,
 Χριστόδουλος αγάπησε μιὰ Έβραιοπούλα.
 «Χριστόδουλέ μ', αν μ' αγαπᾶς έλα Πέμπτη βράδυ».
 "Ο Χριστόδουλος βαράκουσε, πήγε Σαββάτο βράδυ,
 5 εἴχανε οἱ Έβρηοί γιορτή, εἴχανε μπαῖράμι,

1) Πρωί.

- ἐπιάσαν τὸν Χριστόδουλο πᾶνε νὰ τὸν κρεμάσουν.
 Κι' ὁ Χριστόδουλος τις ἔλεγε καὶ τις περικαλοῦσε
 «Νὰ μὴ μὲ πᾶτε σὲ χωριά, μήτε σὲ κασαμπάδες ¹⁾,
 μόν' νὰ μὲ πᾶτε σὲ βουνά σὲ ἀψηλά μπαλκάνια ²⁾
 10 καὶ νὰ μὲ στρώσετε κλαρί νὰ σὰς ἐτραγουδήσω.
 "Ἀχ, μουστάκι μου μπουρμά ³⁾ καὶ φρύδι μου γαϊτάνι,
 πῶς δὲν θὰ δῶ τ' ἀδέλφια μου, τὴν ἔρημη μου μάννα,
 ἄς ἤξευρα τὸ τέλος μου ποῦ θὲ νὰ καταντήσω
 νὰ μὴν ἐμπερδεύουμανα Ὁβραῖσα ν' ἀγαπήσω.

276

Σηλυβριά.

Τὸ παρίπνο τῆς ἀρρβωνιαστικῆς.

- "Ἢλιε μου, πυροῆλιε μου, καὶ κοσμογοιστή μου,
 μὴν εἶδες τὴν ἀγάπη μου, τὸν ἀρρβωνιαστικό μου;
 σὰν τί τραπέζια κάθεται, σὰν τί κανκιά ⁴⁾ κερνιέται,
 σὰν τί χεράκια τὸν πιάνουν καὶ τὰ δικά μου τρέμουν,
 5 σὰν τί ματάκια τὸν βλέπουν καὶ τὰ δικά μου κλαῖνε;
 Ἐδῶ σὲ τοῦτα τὰ βουνά δυὸ ἀδέλφια πεθαμμένα,
 ἀπάνω στὰ μνημόρια τοῦ ἀμπέλια φυτρωμένα,
 κάνουν σταφύλι ραζακό καὶ τὸ κρασί μοσχάτο,
 τὸ πίνουν ἄντροι καὶ μεθῶν, μάννες παιδιὰ δὲν κάνουν,
 10 ἄς τῷπινε κ' ἡ μάννα μου ἐμένα νὰ μὴ κάνη,
 ποῦ μ' ἔκαμε καὶ γράφτηκε ἡ τύχη μου μαυρένια.
 Ξένες πλένουν τὰ ροῦχά του, ξένες τὰ σαπουνίζουν,
 ἀντὶς νερό ροδόστομο κι' ἀντὶς σαποῦνι μόσχο,
 κι' ἀντὶς στὸν ἥλιο ἀπλωμα στὸ στήθος τὰ στεγνώνουν.

277

Μάδυτος.

- Πῶς θάθελα νὰ ἤξευρα,
 πιά φαρμακεύτρα μέρα
 γεννήθηκα καὶ βρέθηκα
 σὲ τούτηνα τῇ σφαῖρα.
 5 Γιατὶ δὲ γνώρισα ἐγὼ
 ποτές τὴν εὐτυχία
 καὶ πάντα παραδέρνουμε
 μέσα στὴ δυστυχία.

1) Λ. Τ.=πόλεις.—2) Λ. Τ.=βουνά.—3) Λ. Τ.=στριμμένο.—4) Ποτήρια.

278

Καλλιό¹⁾.

Εἶχα μιὰ σπηλιά γιὰ σπίτι μου,
καί τὴν γῆ γιὰ κλίνη μου
καί μιὰ πέτρα μαξιλάρι
ἦταν ἡ τύχη μου.

279

Καστανιές.

“Ὅλες οἱ Τῶχες ξύπνησαν
καί ἡ δική μ' κοιμᾶται.
Ξύπνα Τύχη μ', ξύπνησε,
ξύπνα καί μὴ κοιμᾶσαι.
5 Χρυσὴ μου Τύχη μ' ἀνοιξε
καί ἔλα νὰ μὲ πάρης.

280

Τζετώ.

Νὰ μὴ κατέβ' ὁ Δούναβης καί πάρει τὰ γιοφύρια
καί πάγει κάτου σὲ τσαρσί μέσα σὲ μπεζεστένι ²⁾
νὰ πάρη χτένι καί γυαλί ³⁾ καί πάρη συρματένια
σκουλαρίκια τρίκλωνα μὲ τις γυαλοφελίτοι
5 καί σκαρλατένια ⁴⁾ κουμπατία ⁵⁾ νὰ στείλ' τὴν ἀρβωνιά του ⁶⁾.

281

Σηλυβριά.

Καῖκι μ', καῖκακι μ', πὸ πᾶς χωρὶς ἀέρα ;
— Πάγω στὴ Πόλη γιὰ χαρτί, στὴν Ἐντιρνέ γιὰ πένα,
νὰ γράψω τὰ φρυδούδια σου τ' ἀγγελοκαμωμένα.

282

Τσόρλου.

Ἐψές τὸ βράδυ πέρασα ἀπ' τοῦ γιालοῦ τὰ σπίτια,
εἶδα ψιλή, εἶδα λιγνή, εἶδα γαῖτανοφρύδα,
λίγο νερό τὴν γύρεψα καί μ' ἔδωσε λιγάκι
κι' ὅσο νὰ πάγω σπίτι μου τὸ ξέρασα φαρμάκι

1) Ἐπαρχίας Δέρκων. — 2) Λ. Τ. Ἀγορὰ θολόκτιστη τὴ νύχτα γιὰ ἀσφάλεια ἐκλείναν οἱ πόρτες. Στὸ μπεζεστένι πουλοῦσαν πράγματα ἀξίας. — 3) Καθρέφτη. — 4) Κόκκινα. — 5) Παπούτσια. — 6) Ἀρβωνιαστική.

- 5 καὶ στὸ φαρφοῦρι τῷβαλα καὶ στὸ γιατρό τὸ πῆγα.
 «Αὐτὸ δὲν εἶναι μαχαιριὰ οὔτε πληγὴ νὰ γιάνη
 μόν' εἶν' ἀγάπη στὴν καρδιά κι' αὐτὸ θὰ σὲ πεθάνει.»

283

Σηλυβριά.

Πότε θὰ κάνουμε πανιά, νὰ κάτσω στὸ τιμόνι,
 νὰ δῶ τῆς Πόλης τὰ βουνά, νὰ μὲ διαβοῦν οἱ πόνοι.
 "Ελα γιαλὸ μ', ἔλα γιαλὸ μ', Πιβατιανὴ κοπέλλα,
 ἔλα γιαλὸ μ', ἔλα γιαλὸ μ', Πιβατιανὴ κερά.

284

Φανάρι.

Καρδιά μ', μὲ λέγει νὰ σφαγῇ καὶ γῶ τήνε μαλώνω.
 Σκάσε καρδιά μου, πλάνταξε, γίνου τρία κομμάτια,
 δὲν ἔχ' ἡ τύχ' σου μερτικὸ νὰ πάρης μαῦρα μάτια.

285

Σηλυβριά.

Ἡ βοσκοπούλα.

- Βοσκοπούλα, βοσκοπούλα,
 χάρισέ με ἓνα φιλι
 κι' ὅσα θέλεις τ' ἀγοράζω.
 —Τὰ φιλιὰ μου δὲν πουλῶ
 5 μὲ φλουριά καὶ μὲ διαμάντια·
 τὰ φιλιὰ μου τὰ πουλῶ
 μὲ τοῦ γάμου τὰ στεφάνια.
 "Αν θελήσεις κι' ἀποθυμήσεις
 νὰ φιλήσης τέτοια κάλλη,
 10 πρῶτα νάλθ' ἓνας παπᾶς
 τὰ στεφάνια νὰ μᾶς βάλῃ.
 —Βοσκοπούλα, βοσκοπούλα,
 ἐγὼ σ' ἀγαπῶ,
 δὲν ἔχεις μάννα, δὲν ἔχεις κύρη
 15 γιὰ νὰ τίς τὸ πῶ;
 —'Απὸ μάννα κι' ἀπὸ κύρη,
 εἶμαι ὀρφανὴ
 μέσα εἰς αὐτὴ τὴν σφαῖρα
 εἶμαι μοναχὴ.

286

Ἡράνλεια.

Τὸ μαντήλι μου,
 ὅπου μὲ τὸ κεντούσανε
 καὶ μὲ τὸ τραγουδοῦσανε
 δύο ὁμορφα κοράσια
 5 σὰν τοῦ Μάη τὰ κεράσια
 Τὸνα κεντάει τὸν ἀετὸ

Δευτέρα καὶ Σαββάτο,
 τ' ἄλλο τὴν περιστέρα
 μιὰ Παρασκευὴ Δευτέρα,
 10 Ἡ τρίτη ἢ μικρότερη,
 ἀπ' ὅλες ὁμορφότερη,
 κεντάει τὸν μετρίτη
 Παρασκευὴ καὶ Τρίτη.

287

Καστανιές**Τοῦ χοροῦ.**

Σ' αὐτὴν τὴν γειτονίτσα, σ' αὐτὴν τὴ γειτονιά,
 μιὰ νέα ἀγαποῦσα μὲ τὰ ξανθὰ μαλλιά,
 μήτε στὴ πόρτα βγαίνει, μήτε στὸν ἡλιακό,
 μήτε στὸ παραθύρι δυὸ λόγια νὰ τῆς πῶ.

288

Κερμένι.

Ἐγὼ ἔμαι κείνο τὸ πουλί,
 τὸ καναρί φτεράτο
 μὲ χάριδες ἓνα φιλὶ
 μὲ εἶπες τὸ Σαββάτο
 5 καὶ τὸ Σαββάτο πέρασε
 κ' ἡ Κυριακὴ κοντεύει
 κι' ἀκόμα τὸ χειλάκι μου
 φιλὶ θὰ σὲ γυρεύει.

289

Ὁκλαλί ¹⁾.

Στοῦ βορριά τὸ παραθύρι,
 στρώσέ με νὰ κοιμηθῶ
 βάλε με καὶ μαξιλάρι
 ἄσπρο καὶ φερμπαλωτό.
 καὶ στὴν ἄκρη νάχη μάρκα
 καὶ στὴ μέση σὺ καὶ γώ.

1) Ἐπαρχίας Δέρκων.